SERIA II.—ANUL IV, No. 752. **Editia a treia** SÂMBĂTĂ, 2 MAIŬ 1898

NUMĂRUL 10 BANĬ

ABONAMENTELE

Încep la 1 şi 15 ale fie-căreĭ luni şi se plătesc tot-d'a-una înainte

In *Bucureştĭ* la Casa Administraţieĭ

In *judeţe* şi *streinătate* prin mandate poştale

Un an în ţară 30 leĭ; în streinătate 50 leĭ

Şase luni . . . 15 » » » 25 »

Treĭ luni . . . 8 » » » 13 »

Un număr în streinătate 30 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

REDACŢIA

No. 3. — STRADA CLEMENŢEĬ — No. 3

EPOCA

TELEFON

NUMĂRUL 10 BANĬ

ANUNCIURILE

In Bucureştĭ şi judeţe *se primesc* numaĭ la Administraţie

In streinătate, *direct la administraţie* şi la toate oficiile de publicitate

Anunciurĭ la pag. IV . . . 0.30 b. linia

» » » III . 2.— leĭ »

» » » II . . . 3.— » »

Inscrţiile şi reclamele 3 leĭ rîndul

UN NUMĂR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAŢIA

No. 3 — STRADA CLEMENŢEĬ — No. 3

PRIM-MINISTRU MINCIUNOS

PRIM-MINISTRU MINCIUNOS

Dimitrie Sturdza a dezminţit formal, în şedinţa de Marţĭ a Camereĭ, afirmaţiunile ministruluĭ ungurescde culte, cuprinse în actele oficiale citite de d. Take Ionescu.

Prin această desminţire, primul-ministru a scăpat, pentru un moment. Numaĭ pentru moment, căcĭ, negreşit, chestiunea se va discuta şi în Parlamentul ungurescşi vom vedea ce va spune ministrul Vlassics.

Pînă atuncĭ, vom discuta acele declaraţiunĭ ale primuluĭ ministru, pe carĭ le putem controla imediat cu ajutorul faptelor.

S'a văzut din a doua adresă a ministruluĭ ungurescde culte către Mitropolitul din Sibiŭ, că guvernul ungurescera în credinţă că şcolile din Braşov nu maĭ primesc de la 1876 subvenţie din afară. Deşteptat de denunţarea făcută de Sturdza la Orfeŭ în 1894, guvernul din Pesta s'a pus pe cercetărĭ şi, mulţumită guvernuluĭ romîn actual, a găsit dovezĭ pe baza cărora a luat cunoscutele măsurĭ contra şcoalelor romîne din Braşov.

La acestea, Sturdza a răspuns în Cameră că guvernul ungurescştia de mult despre subvenţiĭ. Dovadă, discursul conteluĭ Kalnoky în Delegaţiunea dela 1894. Dovadă, bugetele nóstre pe 1885 şi 1886, în carĭ sunt înscrise subvenţiile pentru biserica S-tul Nicolae şi pentru şcolĭ.

Ar urma de acĭ că nu era nevoie de nicĭ o trădare şi că guvernul nu a trădat nimic.

In faţa acesteĭ apărărĭ, e natural să ne întrebăm:

Cum se face că guvernul ungurescn'a luat măsurĭ, chiar de la 1894?

Cum se face că guvernul ungurescia numaĭ *acum*, măsurĭ?

Dacă e adevărat ce spune Sturdza, atuncĭ gavernul din Pesta ar fi procedat chiar de la 1894, faţă de şcolile din Braşov, aşa cum procedează acum.

Faptul că numaĭ în Aprilie 1898 se iaŭ măsurĭ, confirmă pe deplin afirmaţiunea cuprinsă în adresa ministruluĭ ungurescde culte că *guvernul romîn actual, prezidat de Sturdza, a procurat guvernuluĭ din Pesta acte doveditoare.*

Primul-ministru Sturdza a minţit decĭ, cînd a afirmat contrarul.

GUVERN DE CRIMINALI

Colectiviştiĭ, cu acea seninătate cinică a criminaluluĭ recidivist, ne cereaŭ probe, cînd, pentru prima oară, noĭ am denunţat amestecul odios al lor în greva ofiţerilor de cavalerie.

Deja cînd un inculpat, în loc de a se desvinovăţi, cere să i se dovedească fapta de care e inculpat, deja acest mod de apărare este moralmente deplorabil. Căcĭ, poate cine-va să fie culpabil şi totuşĭ să nu fi în stare a-ĭ dovedi, cu acte şi martorĭ, culpabilitatea.

Omul nevinovat nu aşteaptă să i se dea probe de vinovăţie, ci el ia poziţia, el protestează, el găseşte în viaţa şi actele luĭ mijloace de a îndepărta chiar umbra uneĭ bănuelĭ.

Colectiviştiĭ, în chestia pronunciamentuluĭ, s'aŭ mulţumit decĭ a se apăra, susţinînd «*că nu sunt indicii suficiente.*»

Şi, sprijinindu-se pe mutismul complicilor lor, ofiţeriĭ demisionaţĭ, astă-zĭ toţĭ în funcţiĭ, eĭ aŭ avut îndrăzneala a ne provoca şi a ne soma ca să dovedim, ceea ce avansăm.

Deja această somaţie era obraznic de ridiculă.

Cînd un om ca d. Costinescu, care făcea parte din comitetul intim diriguitor al partiduluĭ liberal, în timpul opoziţieĭ, acuză pe Sturdza şi pe Gogu Cantacuzino de instigaţie şi îndemnare la nedisciplină şi chiar revoltă, în plin parlament,—deja acest lucru echivalează aproape cu o probă.

Cînd Gogu Cantacuzino, răspunzînd, şi căutînd a se apăra, mărturiseşte pe jumătate faptul, presumţiile—admiţînd că nu e probă—iaŭ un caracter precis şi concordant.

Cînd d. Delavrancea, explicînd rolul săŭ în redacţia *Voinţeĭ Naţionale*, dă detaliĭ discrete asupra celor petrecute—şi carĭ aŭ fost la ştiinţa sa — presumţiile precise şi concordante, încep a îmbrăca forma probelor suficiente.

Ne maĭ trebuia însă mărturisirea unuia din ceĭ ce aŭ jucat un rol în acea tristă afacere, ne maĭ trebuia o destăinuire oare-care de la actoriĭ drameĭ, pentru ca probele suficiente să devină irecuzabile, şi pentru ca acuzarea să se transforme în certitudine.

Pe lipsa unor ast-fel de destăinuirĭ şi mărturisirĭ, colectivitatea se rezema cînd îndrăznea să ne someze ca să devedim ceea-ce afirmăm.

Intocmaĭ ca criminalul care ştie că, pe cît timp complicele nu va vorbi, este sigur de impunitate, tot aşa colectiviştiĭ ne infruntaŭ, căcĭ eraŭ siguri că nicĭ unul din ofiţeriĭ carĭ aŭ jucat un rol în chestia demisionării lor, nu vor vorbi.

Eĭ bine! s'a găsit un om de inimă care, amărît de ce se făcuse şi indignat de fapta colectivităţeĭ, care a avut de rezultat a-ĭ zdrobi o carieră brilantă, s'a hotărît a vorbi, şi a vorbit cu francheţă şi sinceritate, arătînd rolul odios al luĭ Gogu Cantacuzino şi al luĭ Sturdza în acea încercare criminală.

Eĭ?... Ce maĭ ziceţĭ acum, d-lor colectiviştĭ? Aşa că am complectat proba? Aşa că v'am dovedit că sunteţĭ nişte criminalĭ?

Cum rămîne cu obrăznicia pe care aţĭ avut'o faţă cu noĭ, somindu-ne să dovedim?

Cum rămîne maĭ cu seamă cu situaţia luĭ Sturdza şi Cantacuzino în minister? Cum rămîne cu şederea partiduluĭ colectivist la putere?

Pentru noĭ, acest guvern nu maĭ există. Este imposibil ca criminaliĭ să guverneze pe oameniĭ cinstiţĭ. Este imposibil ca ceĭ carĭ aŭ căutat să sădească nedisciplina şi revolta în armată, să maĭ fie ca guvern în fruntea eĭ.

Este cu neputinţă ca Şeful suprem al armateĭ să maĭ tolereze ca consilierĭ aĭ Tronuluĭ pe aceia, carĭ aŭ voit să facă din armată, al căruĭ Şef este *El*, o bandă de sudarzĭ şi de răsculaţĭ.

SPIONUL PRUSIAN ŞI SPIONUL UNGUR

Dimitrie Sturdza a avut, în totd'auna, aplicare spre spionaj.

El şi-a început cariera scriind „Spionul prusian".

El şi-o sfîrşeşte făcînd pe spionul ungur.

Dacă scrierea cea maĭ de seamă a acestuĭ nemernic a fost un motiv de înălţare pentru dînsul, nădăjduim că actul luĭ de trădare în contra ţăriĭ va încheia trista carieră a acestuĭ ticălos.

TRĂDĂTORUL LA SENAT

Interpelarea d-luĭ P. Grădişteanu. Originea subvenţiunilor.—Trădătorul tot trădător.

Interpelarea d-luĭ P. Grădişteanu

In şedinţa de erĭ a Senatuluĭ, d. senator Petre Grădişteanu a pus la ordinea zileĭ trădarea săvîrşită de primul ministru al Romînieĭ, somînd pe acesta, că, dacă se crede nevinovat, să ceară «satisfacţie pentru afirmaţiunea mincinoasă a d-luĭ Wlassics, ministrul instrucţieĭ publice din Ungaria, că guvernul romîn i-ar fi comunicat o notă prin care-ĭ indică suma ce ţara ar da ca subvenţie şcoalelor şi bisericilor din Transilvania, afirmaţiune mincinoasă, care a turburat, cu drept cuvînt conştiinţa publică, pentru că aruncă asupra guvernuluĭ nostru oprobriul spionagiuluĭ şi de sonorează ţara, care ar tolera un asemenea guvern».

Interpelarea d-luĭ P. Grădişteanu a produs o senzaţie foarte mare şi toţĭ se aşteptaŭ ca răspunsul trădătoruluĭ să poată mulţumi măcar conştiinţele mamelucilor.

Originea subvenţiunilor

Trădătorul, în răspunsul săŭ, a făcut curs de istorie despre origina averilor Bisericeĭ Sf. Nicolae din Braşov, sperînd că ast-fel va adormi conştiinţele revoltate.

In cursul săŭ de istorie, trădătorul a arătat că primul Domn moldovean, care a donat o moşie Sfîntuluĭ Nicolae la începutul secoluluĭ XVI, a fost Petru-Vodă; apoĭ aŭ urmat Ghiculeştiĭ, Brîncoveniĭ şi maĭ pe urmă Vodă Caragea.

Trădătorul a stabilit el însuşĭ drepturile Bisericeĭ Sf. Nicolae din Braşov asupra Statuluĭ romîn, care i a secularisat în 1864 moşiile cu angajamentul luat de a continua a da rente anuale Bisericeĭ Sf. Nicolae.

Trădătorul tot trădător

Dimitrie Sturdza a spus apoĭ, spre uimirea tutulora, că de oare-ce biserica Sf. Nicolae are drepturĭ asupra Statuluĭ romîn, de aceea n'a vroit să trimită în secret ajutoarele date pînă în toamna anuluĭ 1895, căcĭ avea dreptul să le trimită pe faţă. Cum însă legile ungureştĭ nu permit să se dea ajutoare pe faţă, el, trădătorul, a tăiat subvenţia!

Acest cinism al păcătosuluĭ a revoltat şi maĭ mult conştiinţele, căcĭ a dat o probă evidentă că numaĭ din pricina luĭ şcolile din Braşov,—din lipsă de ajutor,—sunt ameninţate a fi saŭ închise saŭ luate pe seama statuluĭ ungar şi maghiarizate.

In ce priveşte cererea de satisfacţie, formulată de d. P. Grădişteanu, trădătorul a răspuns că el n'a trădat interesele ţăriĭ, prin urmare, nu cere nicĭ o satisfacţie de la guvernul ungurescc.

Declaraţiile luĭ Sturdza aŭ produs o penibilă impresie asupra Senatuluĭ. Din această cauză, Sturdza nicĭ n'a fost aplaudat, de cît numaĭ de d niĭ general Catargi, Viişoreanu, Vulturescu şi Zăgănescu.

Restul Senatuluĭ a rămas ca împetrit.

STURDZA STRÎNS CU UŞA

După o fugă sistematică de o săptămînă întreagă, trădătorul prim-ministru s'a prezintat în sfîrşit erĭ la Senat şi a fost silit să răspundă la interpelarea d-luĭ Panu.

In şedinţa de la 21 Aprilie a Senatuluĭ, răspunzînd d-luĭ Carp asupra scandaluluĭ electoral de la Huşĭ, d. ministru de interne găsise prilejul să arunce vorba că partidul liberul nu şi-a schimbat sentimentele în Cestiunea Naţională, dar că e nevoit să ascundă în fundul sufletuluĭ ceea-ce altă-dată spunea pe faţă.

D. senator Panu a anunţat imediat o interpelare primuluĭ-ministru Sturdza, întrebîndu-l dacă se face solidar cu d. Ferekyde.

Ierĭ, după o săptămînă de amînărĭ din cauză că Sturdza fugea de Senat, s'a putut, în sfîrşit, dezvolta această interpelare.

Discursul d-luĭ Panu a fost zdrobitor pentru Sturdza. D. Panu a arătat că tot ce a făcut primul-ministru în Cestiunea Naţională, e în flagrantă contradicţie cu ceea ce spunea în opoziţiune. Totuşĭ, dacă partidul liberal nu şi-a schimbat sentimentele, cum a declarat d. Ferekyde, îĭ rămîne primuluĭ-ministru ocazia deschisă să declare că e aşa.

Eĭ bine, trădătorul Sturdza n'a avut curajul să pue mîna pe scîndura de scăpare ce i se întindea.

*Spionul guvernuluĭ ungurescă răspuns... că nu răspunde, **fiindcă nu vrea să se încurce!***

Mărturisire maĭ complectă a şarlatanizmuluĭ şi a ticăloşieĭ acestuĭ om în Cestiunea Naţională, nu se poate.

Sturdza a fost strîns cu uşa şi nu va scăpa de aci.

CONVERSIUNEA

Nicĭ pînă astă-zĭ, guvernul n'a găsit de cuviinţă să publice cifrele subscrierei împrumutuluĭ pentru convertirea uneĭ părţĭ din datoria noastră publică.

E însă ştiut că ministrul de finanţe, d. Gogu Cantacuzino, a făcut flasco cu «strălucita» d-sale operaţiune.

Insăşĭ foile guvernamentale n'aŭ avut încotro, şi aŭ mărturisit că sub-scrierea a mers greŭ, dar aŭ încercat să justifice aceasta prin teama isbucnireĭ răsboiuluĭ ispano-american, care apăsa asupra pieţeleor financiare.

Am explicat, atuncĭ, că scuza invocată era mincinoasă.

Imprumutul Statuluĭ grecesc s'a subscris numaĭ la Paris de două-zecĭ şi treĭ de orĭ şi jumătate. (Vezĭ depeşa din Paris, cu data de 28 Aprilie, a «Agenţieĭ Romîne»).

Şi războiul ispano-american e în plină desfăşurare! Astă-zĭ nu maĭ e vorbă de probabilitatea războiuluĭ, astă-zĭ pieţele financiare europene sunt în adevăr apăsate de războiŭ.

Cu toate astea, Grecia, abia eşită dintr'un războiŭ dezastros, poate face un împrumut în condiţiĭ strălucite, pe cînd Romînia, mulţumită guvernuluĭ Sturdza-Cantacuzino, nu găseşte subscriitorĭ, aşa în cît, de ruşine, nu se publică cifra subscrierilor.

Credem că, acum, nu se îndoeşte nimenĭ despre ruşinosul flasco suferit de guvern.

LEGEA DUELULUĬ

Cerem stăruitor ca să se ia, de parlament, o hotărîre în privinţa celor două proecte de lege privitoare la duel.

Făcînd această cerere, ştim perfect că ea nu va fi luată în seamă.

Deşi s'aŭ propus două proecte privitoare la duel, deşi urgenţa s'a votat cu mare majoritate atît la Cameră cît şi la Senat, deşi presa guvernamentală a dus o campanie de ocasie în favoarea acestor proecte de lege, ştim bine că nu se va maĭ pomeni de ele, fiind-că acuma nu maĭ sunt de nicĭ un folos.

Cu atît maĭ stăruitor însă vom cere ca să se voteze acele legĭ, cu cît ştim că nu se va face nimic şi că se va învedera şi maĭ bine nemernicia guvernuluĭ, a Camerilor sale şi a preseĭ oficioase, carĭ s'aŭ dedat la o mizerabilă manifestaţie menită numaĭ a face presiune asupra magistraţilor.

Sperjur saŭ complice

Jurămîntul ofiţerilor din 1894 zice între altele:

«Tot ast fel va fi considerat, şi tratat acela care va destăinui în tot saŭ în parte hotărîrea noastră *orîcăreĭ persoane străine de noĭ*»

D. Gogu Cantacuzino a declarat, în şedinţa Camereĭ de la 6 Martie, că cunoştea complotul cu maĭ multe săptămînĭ înainte de isbucnirea luĭ.

Din apropierea acestuĭ text şi a acesteĭ declaraţiĭ resultă că, orĭ s'a găsit un ofiţer sperjur pentru a destăinui complotul d-luĭ Cantacuzino, orĭ d. Cantacuzino nu era «o persoană străină de noĭ» în cît îĭ se puteaŭ face acele destăinuirĭ, mărturisite de el însuşĭ.

TRIBUNA LITERARA

CU GENELE PLECATE...

I

In castelul dintre codri liniște-i ca în mormînt
Nu s'a pomenit vreodată înăuntru rîs orĭ cînt;
Credincioşiĭ caseĭ umblă muţĭ în tainica tăcere;
Rar îşĭ fac un semn, orĭ schimbă şoapte 'n [umbră de unghere,
Nu cumva să strice pacea castelaneĭ adorate
Ce de-apururĭ [nu ridică genele eĭ lungĭ, [plecate...

Tristă-ĭ pururĭ castelana palidă în neagra-ĭ [haină,
Şi cu nimenĭ nu vorbeşte...

In castelul vechiŭ 'i-o taină.

***

Insă cînd barbarul mîndru vine de la vi- [nătoare,
Paşiĭ greĭ şi glasu-ĭ aspru lung vuiesc prin [coridoare...
Toţĭ, înfioraţĭ, aleargă, la porunceĭ să ia toţĭ [seamă,
Umiliţĭ i se închină, galbenĭ, tremurînd de [teamă.
Vaĭ de-aceĭ ce-ĭ staŭ în cale, cînd sprinceana [i se 'ncruntă:
In sălbateca-ĭ privire sîngeră pedeapsa [cruntă...

***

Numaĭ trista castelană
liniştită îl aşteaptă,
Buzele-ĭ subţirĭ, de-apururĭ
nu surîd, nu scot o şoaptă.

Numaĭ eĭ, cînd îl zăreşte,
inima nu i se bate,—
Şi de-apururĭ nu ridică
ochiĭ genele plecate..

II

In castelul dintre codri
în castelul vechiŭ 'i-o taină:
Tristă-ĭ veciuic castelana
palidă în neagra-ĭ haină.

Uneorĭ, sus, la fereastra
din iatac, stă nemişcată;
Peste munţĭ, pes'e hotare
caută îngîndurată...

Uneorĭ, încet se urcă
sus, pe 'ntunecata stîncă,
Şi, vistînd, priveşte dusă
în prăpastia adîncă...

III

...Amîndoĭ staŭ faţă 'n faţă 'n vechea sală [strămoşească.—
«M'aĭ chemat?»—întrebă dînsa mîndră, fără [să-l privească.
Eĭ, c'un scrîşnet de mînie, palid prinde biciu ['n mînă,
Face-un pas, stînd s'o lovească, în pornirea [luĭ păgînă,...
Braţul cade, — 'ĭ regăsise iar, privirile [pierdute,
Pironindu-l doar' o clipă; năbusit, îngînă: [«Du-te...»

IV

Miez de noapte bate, straniŭ răspunzînd din [stîncă 'n stîncă.
In castelul dintre codri, în iatac, lumină'ĭ [încă.
N'are Castelana pace, negre amintirĭ o dor:
Inima'ĭ tremurătoare sîngeră în preajma lor...

Ochiĭ eĭ lucesc maĭ negri, albă'ĭ faţa eĭ ca [varul,—
Ea deschide scrinul antic, trage încetinel [săltarul
Ce, — rostogolind din umbră, orbitorul luĭ [tezaur —
Joacă 'n schinteierĭ sub para candelabruluĭ [de aur:
Diamante şi rubine şi topazurĭ şi safire,
Tremură în mîĭ de ape şi se bat în stră- [lucire...

Un inel e între pietre, un inel pătat de sînge...

Ea-l întoarce şi-l priveşte şi porneşte 'ncet [a plînge...

***

Iat-o scobortînd în umbră,
ca o umbră de uşoară,
Scările de marmor albe...
Orĭ-ce freamăt o 'nfioară...

A trecut de pragul porţeĭ;
noaptea-ĭ mută şi senină.—
Pe prăpastie răsare,
după stîncă, luna plină...

***

Două braţe, sus, pe stîncă, albe se înalţă'n lună.
Şi de-un ţipăt lung isbite, negurele-adîncĭ [răsună.

St. O. Iosif.

www.dacoromanica.ro

INFORMAŢII

O NOUĂ TRĂDARE ÎN PERSPECTIVĂ

Din sorginte care nu sufere nicĭ o îndoială, aflăm că trădătorul din capul guvernuluĭ negociează cu primul ministru ungar, baron Bánffy, pentru a face din Statul romîn un tributar al Ungarieĭ.

Se negociează, anume, ca Statul romîn să trimită de acum înainte guvernuluĭ ungar subvenţiile date pînă acum bisericeĭ Sfîntuluĭ Nicolae din Braşov, conform drepturilor acesteĭ bisericĭ asupra Statuluĭ romîn.

Trădătorul pune condiţia că această subvenţie anuală să fie dată de către guvernul ungar bisericeĭ Sfîntuluĭ Nicolae din Braşov.

Orĭ cît de monstruoasă s'ar părea această ştire, afirmăm în mod categoric că ea este perfect de exactă.

Deşi după hotărîrea de curînd luată, avea să se ţie cu prilegiul zileĭ de 3 Maiŭ, numaĭ patru întruniri naţionale în Muntenia, oflăm că, acum în urmă, s'a revenit asupra acesteĭ decisiunĭ.

Comitetul Naţional Studenţesc din Bucureştĭ, în unire cu secţiile respective ale Ligeĭ, va face cîte un meeting în următoarele nouă *oraşe din Muntenia: Bucureştĭ, Ploeştĭ, Craiova, Piteştĭ, T.-Severin, Focşanĭ, Galaţĭ, Cîmpu-Lung şi Alexandria.*

Se va trimite de asemenea o delegaţie de doŭ studenţĭ, la Iaşĭ, spre a reprezinta studenţimea bucureşteană, la marea manifestaţie a studenţilor romînĭ din a doua Capitală a ţăriĭ.

Liberalii din Iaşĭ aŭ scos, în vederea alegereĭ de la 9 Maiŭ, un *Buletin Electoral*, care va apare în tot timpul campanieĭ electorale.

Hibridul organ electoral este pus sub direcţia fostuluĭ director al învăţămîntuluĭ secundar, al d-luĭ Mîrzescu, d. Rache Vasiliu.

Cîte-va loviturĭ de picior, la adresa fosteĭ grupărĭ radicale, ne dovedesc prezenţa acestuĭ transfug, în fruntea recenteĭ ciuperci colectiviste.

Administraţia *Buletinuluĭ* o are d. Tanasă Gheorghiu, avocat al Statuluĭ în Iaşĭ.

Erĭ dimineaţă, M. Sa Regele, însoţit de d. generel Vladescu, a vizitat şcoala de ofiţerĭ din Dealul Spireĭ.

M. Sa a fost întîmpinat de ministrul de războiŭ, cu care a vizitat şcoala cu deamănuntul.

Un proiect de lege, pentru acordarea uneĭ pensiunĭ d-luĭ Bălăceanu, ministru al Romînieĭ la Londra, a fost depus în Cameră, după iniţiativa guvernuluĭ.

Ierĭ, secţiunile Camereĭ aŭ luat în discuţie acest proiect de lege.

Secţiunea I l'a respins, în urma energiceĭ opoziţiĭ a primuluĭ ministru, d. D. Sturdza.

Ceea ce meschin în atitudinea spionuluĭ ungurescu, e că însuşĭ el a formulat proiectul de lege, pentru a da o satisfacţiune d-luĭ Bălăceanu, care are 40 anĭ de strălucite serviciĭ în cariera diplomatică.

Preţul grîuluĭ a atins, la Brăila, suma de 115 leĭ chila.

În acelaşĭ timp, corespondenţa telegrafică şi poştală a luat proporţiĭ aşa de marĭ, în cît direcţia poştelor a decis înfiinţarea a două nouĭ oficiĭ, în acel oraş.

Delegaţiunea Universităţiĭ din Iaşĭ, compusă din d-niĭ d-rĭ Russ, Puşcariŭ şi Bogdan, venită spre a protesta în contra dispoziţiunilor jignitoare pentru facultatea de medicină din a doua capitală, din proiectul modificator al legeĭ sanitare, a fost primită azĭ, la 11 ore, de către d. ministru Ferechide.

D. dr. Bogdan a expus ministruluĭ punctele principale din proiect, carĭ lovesc în drepturile facultăţiĭ de medicină, predînd tot-odată ministruluĭ memoriul aprobat de întregul consiliŭ profesoral universitar.

D. Ferechide, recunoscînd seriozitatea motivelor de protestare, a comunicat delegaţiuneĭ că va căuta, ca, în înţelegere cu comitetul delegaţilor din Senat, să schimbe, după posibilitate articolele din proiect, astfel ca să nu reducă nimic din drepturile facultăţiĭ de medicină din Iaşĭ.

În corpul telegrafo-poştal, s'aŭ făcut următoarele înaintărĭ, pe ziua de 1 (13) Maiŭ 1898:

La gradul I de oficiant inferior: d. Nenişor Trajan, după merit; la gradul II de oficiant inferior: d. Dimitrescu Nicolae, după merit; la gr. III de oficiant inferior: d. Ştefănescu Mihail II, după concurs; la gr. I de elev: d. Robescu Constantin, după merit; la gr. II de elev: d. Dimitrescu Pârvu, bacalaureat, după merit; la gr. III de elev: d-niĭ Bogdan G. Aristache, Costea Nicolae, după clasificaţia de la admitere.

Candidaţi-eleviĭ, cu diurne de 50 leĭ lunar: d-niĭ Tabacovicĭ Aureliu, Rusescu Dimitrie, după clasificaţie la admitere; candidată-elevă, cu diurnă de 50 leĭ lunar: d-ra Moţăţeanu Elena, după clasificaţia de la admitere; împiegat auxiliar a 100 leĭ lunar: d. Linde Anton, după merit; impiegat auxiliar a 80 leĭ lunar: d. Calota Ion, după clasificaţia de la admitere; candidat de impiegat auxiliar a 50 leĭ lunar: d. Morţun Dimitrie, după clasificaţia de la admitere.

Un exemplar din protestul corpuluĭ profesoral al Universităţeĭ ieşane, contra proiectuluĭ de lege sanitară, a fost remis d-luĭ Petru Poni, senator al universităţeĭ din capitala Moldoveĭ.

D. Poni l'a depus ierĭ pe biuroul Senatuluĭ, care l'a înaintat comitetuluĭ delegaţilor.

Duminică, 3 Maiŭ, la orele 9 dimineaţa, se va oficia, în biserica Pitar-Moşu, o panachidă pentru memoria mult regretatuluĭ Grigore Păucescu, fost ministru.

Va oficia P. S. Sa Archiereul P. Piteşteanu, directorul seminaruluĭ central din capitală.

Primăria din R. Vîlcea a încheiat un contract cu societatea de ceramică şi basalt din capitală, pentru executare de trotuare, în valoare de 200.000 leĭ.

P. S. Sa Archiereul Nifon, vicarul Mitropolieĭ din Capitală, a obţinut un concediŭ de o lună, pentru căutarea sănătăţiĭ.

P. S. Sa va pleca, Luni 4 Maiŭ, la Carlsbad.

ECOURĬ

— Aflăm că tînărul doctor în medicină, Nicolae Costin, fost intern al doctoruluĭ Péan, a trecut cu mare succes examenul de liberă practică.

Tesa sa a fost remarcată prin entusiasmul ce a pus într'însa spre a apăra ideile mareluĭ chirurg, asupra hemosthaseĭ operatoare.

— Duminică, ziua aniversăreĭ de 3 Maiŭ, va apare marele ziar naţional *Cîmpul Libertăţeĭ*, număr unic, cu un bogat, variat şi ales cuprins:

«*După cincĭ-secĭ de anĭ*», de d. Mihaiŭ Vlădescu; «*Cădea-vor*», de d. Ionescu Gion; «*Inainte*», de d. Barbu Păltineanu; «*O fi-Este*», de d. V. A Ureche; «*Avram Iancu*», de d. Ioan Scurtu; «*O reflecţiune politică*», de d. Ioan Bogdan; «*Tropaeum Trajani*», de d. Gr. G. Tocilescu, etc.

În afară de o mulţime de alte articole, ziarul cuprinde *biografiile* tuturor bărbaţilor însemnaţĭ transilvăneni de la 1848, însoţite de ilustraţiunĭ.

Sunt remarcabile maĭ ales portretele: *Avram Iancu; Baron Şaguna; Sterca Şuluţiu; Axente Severu; George Barţiţiu; Andreĭ Mureşeanu; Timeon Bărnuţiu; Ion Balint; Nicolae Bălcescu; Treboniu Laurian; Aron Pumnul; Vasile Moldovan; Al. Papiu Ilarianu.*

NUMĂRUL 20 BANI. — Cererile se vor adresa la Ligă, str. Nouă, 3. Banii cu anticipaţie. Retururĭ nu se primesc.

Vînzătorilor de ziare, se acordă 25 la sută reducţie.

RESBOIUL ISPANO-AMERICAN

Serviciul «Agenţieĭ Romîne»

DEPEŞILE DE AZĬ

Anexarea insulelor Havaĭ

Washington, 30 Aprilie.—Comisiunea afacerilor streine a Camereĭ a adoptat raportul în favoarea anexăriĭ insulelor Havaĭ.

Sub-secretarul de Stat Aller, a primit informaţiunĭ sicînd că în apele Noueĭ Englitere s'aŭ văzut torpiloare multe.

Aceste informaţiunĭ vor fi transmise consiliuluĭ marineĭ.

Crisa ministerială

Madrid, 30 Aprilie.—Se poate considera ca sigură eşirea din cabinet a miniştrilor coloniilor, marineĭ şi lucrărilor publice.

Depeşĭ oficiale din Havana lipsesc.

Bombardarea luĭ Cienfuegos şi Cardenas

Madrid, 30 Aprilie.—Nişte corăbiĭ americane aŭ bombardat Cienfuegos de dimineaţă, pe cînd nişte bărcĭ aŭ încercat în maĭ multe rînduri să debarcheze muniţiunĭ pentru războiŭ.

Tunurile spaniole aŭ silit pe americanĭ să se retragă cu perderĭ numeroase. 14 spaniolĭ aŭ fost răniţĭ.

De dimineaţă 6 corăbiĭ americane, dintre carĭ treĭ de un tonagiŭ mare şi treĭ de un tonagiŭ maĭ mic, aŭ bombardat Cardenas. Treĭ canoniere, dintre carĭ una scoasă din serviciŭ, aŭ răspuns foculuĭ americanilor.

Garnizoana, compusă numaĭ din 300 de voluntarĭ, s'a apărat în mod eroic, a împiedicat debarcarea, a cauzat inamiculuĭ pierderĭ simţitoare şi l'a silit să se retragă. Un sergent şi 7 spaniolĭ aŭ fost răniţĭ.

Oraşul este liniştit.

Key-West, 30 Aprilie.—Lupta de la Cardenas a ţinut o oră. Un ofiţer şi 4 mateloţĭ americanĭ aŭ fost omorîţĭ.

Cincĭ oamenĭ, printre carĭ comandantul torpiloruluĭ Winslaw, ***aŭ fost răniţĭ.***

Focul spaniolilor era îndreptat maĭ cu seamă asupra luĭ Winslaw.

Ştirile americane despre luptă

Washington, 30 Aprilie. — Departamentul marineĭ n'a primit nicĭ o ştire în privinţa vr'uneĭ lupte la Cienfuegos.

Se crede că este vr'o confusie cu lupta de la Cardenas.

Londra, 30 Aprilie. — O depeşă din Washington zice că s'aŭ trimes instrucţiunĭ amiralului Sampson de a nu ataca San Juan de Porto-Rico, ci să aştepte instrucţiunĭ lîngă Porto-Rico.

«*Journal*» *publică o depeşă din Fort de France sicînd că escadra americană, compusă din nouă corăbiĭ, bombardează actualminte Porto-Rico.*

SITUAŢIA EXTERIOARĂ

POLITICA AUSTRO-UNGARIEI

— DISCURSUL CONTELUI GOLUCHOWSKI —

Budapesta, 30 Aprilie.—*Comisiunea budgetuluĭ delegaţiuneĭ austriace.*—Contele Goluchowschy desvoltă în faţa comisiuneĭ expunerea următoare:

Situaţia în Orient

Situaţia în Orient nu presintă nicĭ o schimbare care să aibă vr'o însemnătate.—Executarea tratatuluĭ de pace greco turc se va face, să sperăm, fără vr'o nouă întîrziere.

Progresele făcute de cestiunea cretană sunt maĭ puţin satisfăcătoare.—Pentru Austro-Ungaria personalitatea şefuluĭ administraţieĭ insuleĭ Creta pierde fără îndoială din însemnătatea sa, din momentul ce stabilirea uneĭ stărĭ normale şi crearea de garanţĭ pentru minoritatea musulmană, vor împiedica în mod eficace nouĭ explosiunĭ de pasiunĭ.—Totuşĭ Austro-Ungaria nu putea să nu ia în consideraţie că instalarea candidatuluĭ propus, combătută de Turcia, putea să exercite asupra situaţieĭ balcanice o contralovitură fatală, putînd să compromită opera de pace consolidată în mod aşa de penibil.

Austro-Ungaria trebuia să decline deci orĭ-ce răspundere comună şi sacrificiĭ materiale pentru viitor, în privinţa soluţiuneĭ proiectate. Austro-Ungaria poate să se mulţumească cu orĭ-ce soluţiune capabilă de a restabili liniştea şi ordinea cu şanse de durată şi oferind garanţiĭ că planul de reforme proiectat nu conţine el însuşĭ germenul unor conflicte nouĭ şi primejdioase.

Relaţiunile cu Rusia

În ceea ce priveşte relaţiunile cu toate puterile, contele Goluchowscky reaminteşte mesagiul imperial către delegaţiunĭ, adăogînd că aceste relaţiunĭ aŭ un caracter îmbucurător, acelaşĭ lucru este şi cu triplaalianţă care păstrează soliditatea sa nestrămutată, cît şi relaţiunile cu celelalte puterĭ amice, şi maĭ cu deosebire cu Rusia, cu care Austro Ungaria rămîne în contact strîns în ceea ce priveşte menţinerea principiurilor fundamentale stabilite în comun pentru politica în Orient.

Opinia puţin cam diferită dintre cabinetele din Viena şi Petersburg în privinţa moduluĭ de a trata chestiunea cretană şi a soluţiuneĭ proectată în chestiunea guvernatoruluĭ insuleĭ Creta, nu poate să aducă nicĭ o schimbare acestor relaţiunĭ, căcĭ este cu neputinţă ca, cu toată neînţelegerea orĭ cît de sinceră într'o chestiune aşa de însemnată să nu se ivească cîte o dată între doĭ colaboratorĭ în oare carĭ casurĭ concrete, o divirgenţă de vederĭ, a căreĭ aplanare progresivă trebue să rămie reservată uneĭ bune-voinţe şi uneĭ condescendenţe reciproce.

Austro-Ungaria şi Rusia fiind cele maĭ interesate puterĭ la situaţia orientuluĭ Europeĭ, nu trebue să uităm că monarchia austro-ungară fiind vecină imediată a teritoriuluĭ balcanic, este silită să urmărească evenimentele de acolo cu o vigilenţă tot aşa de mare ca şi Rusia. Este vorba de a'şĭ impune o prudenţă în tratarea acestor chestiunĭ.

Situaţia în Balcanĭ

Vorbind de situaţia generală a peninsuleĭ balcanice, Contele Goluchowski face să reiasă că agitaţia ce s'a produs la începutul anuluĭ în vilaetele macedoniene s'a liniştit puţin cîte puţin şi că ştirile actuale permit să se spere că de o cam dată nu este de temut nicĭ o complicaţiune serioasă. Trebue să atribium acest rezultat în parte atitudineĭ corecte a Serbieĭ şi a Bulgarieĭ, care animate de intenţiunĭ demne de încurajare, s'aŭ consacrat mai cu deosebire consolidăriĭ lor interne şi aŭ manifestat intenţiunea de a se abţine cu o mare rezoluţiune de la orĭ-ce amestec în afacerile străine.

Acest rezultat se maĭ datorează în parte înţelepciuneĭ Sultanuluĭ, care a ordonat îndată o anchetă severă asupra abuzurilor atribuite funcţionarilor turcĭ, manifestînd astfel voinţa sa de a da o atenţiune serioasă îmbunătăţireĭ aşa de primejdioasă pentru imperiul său. Austro Ungaria exprimă speranţa că guvernul turcesc va rupe în mod definitiv, bine înţeles în propriul său interes, cu sistemul administrativ, care în maĭ multe rînduri, a fost de natură să deslănţue pasiunile cele maĭ sălbatice, să compromită ordinea şi liniştea, şi să pună la grea încercare intenţiunile Statelor vecine, bine dispuse.

Răsboiul spano-american

În ceea-ce priveşte răsboiul spano-american, ministrul declară că acest răsboiŭ trebuie să umple de tristeţă şi grijĭ întreagă lumea civilizată.

Nicĭ intervenţiunea amicală a Papiĭ, sprijinită de toate puterile europene, nicĭ marea condescenţă a guvernuluĭ spaniol n'aŭ putut să împiedice această luptă reliniştitoare.

Neutralitatea ce ne-am impus ne sileşte la cea maĭ strictă rezervă dar nimenĭ din noĭ n'ar putea să nu regrete că nu s'a putut economisi şi această grea încercare Reginei-regente a Spanieĭ, dotată cu cele maĭ rare virtuţĭ Suverane, precum şi poporuluĭ eĭ.

De sigur, sîntem de aceeaşĭ părere făcînd urarea că se va reuşi curînd, prin încheierea uneĭ păcĭ echitabile, a pune capăt acestuĭ spectacol mult regretabil atît sub raportul umanitar cît şi economic.

Politica economică

În a doua jumătate a expuneriĭ sale, contele Goluchowsky se întinde asupra politiceĭ economice a Austro Ungarieĭ.

Starea actuală a marineĭ de răsboiŭ este cu desăvîrşire nesuficentă pentru orĭ-ce acţiune de politică comercială de mare întindere. De sigur, nu este vorbă de Coloniĭ costisitoare, putînd fi incorporate cu greŭ în organismul constituţional al monarchieĭ austro-ungare, ci de protecţia şi sprijinul de dat claseĭ negustoreştĭ şi spiritului de întreprindere, pentru care o bună marină de răsboiŭ, putînd să asigure monarchieĭ o posiţie respectabilă, cel puţin printre puterile maritime de a doua, este indispensabilă.

Marina de răsboiŭ şi politica comercială

Iată pentru ce ministrul de răsboiŭ cere credite maĭ marĭ, ca un prim pas modest către îmbunătăţirea marineĭ, pas care în curînd va lua, să sperăm, un avînt maĭ repede, căcĭ nu trebue să perdem timpul, perfecţionarea puteriĭ maritime devenind o cestiune vitală pentru monarchie.

Sfîrşitul expuneriĭ reaminteşte că forţa de acţiune a unuĭ Stat se mărgineşte la oare care limite şi că principiul care însufleţeşte avîntul economic nu poate fi căutat şi găsit de cît în iniţiativa privată. Contele Goluchowsky face apel la industriaşiĭ şi comercianţiĭ Austro-Ungarieĭ, căcĭ fără o politică comercială expansionistă, o putere mare nu poate rămîne azĭ la înălţimea misiuneĭ sale.

Această expunere este acoperită de aplause viĭ.

Tripla alianţă

Întrebat de lipsa unuĭ pasagiŭ în privinţa tripleĭ alianţe, în discursul tronuluĭ, contele Goluchowsky declară că nu era nevoie de oare-ce tripla alianţă este tare şi durabilă, a fost încheiată pentru maĭ mulţĭ anĭ, un poate fi schimbată şi nu va schimba forma şi basa politiceĭ Austro-Ungare.

Comisiunea adoptă în unanimitate un vot de încredere în favoarea ministruluĭ, apoĭ adoptă budgetul afacerilor streine cu 15 voturĭ contra 4, aceste din urmă emise de opoziţia germană.

DIVERSE

DIN CAPITALA

Accident nenorocit.—Erĭ, după amiazĭ, un teribil accident s'a întîmplat la o clădire în construcţie pe bulevardul Colţeĭ, colţ cu strada Visarion.

Pe cînd maĭ mulţĭ lucrătorĭ eraŭ o upaţĭ cu dărîmarea unuĭ zid vechiŭ, zidul s'a prăbuşit de o dată şi a apucat sub dărîmăturĭ pe două femeĭ carĭ eraŭ în lucru acolo.

Ambele nenorocite aŭ fost scoase de sub dărîmăturĭ fără viaţă. Cadavrele lor aŭ fost transportate la Morga.

Sinucidere. — Erĭ, pe la orele 4, tînărul Thedor Bobeica, student, în vîrstă de 22 anĭ, cu locuinţa în strada Regală 18, a încercat să se sinucidă, trăgîndu-şĭ două gloanţe de revolver în regiunea inimeĭ.

Din fericire, gloanţele revolveruluĭ, de un calibru foarte mic, isbind într'o coastă, aŭ deviat şi tînărul student nu s'a ales astfel de cît cu două rănĭ nu tocmaĭ periculoase.

Sgomotul produs de detunăturĭ fu atît de mare, în cît o mulţime imensă se strînse în faţa caseĭ unde nefericitul tînăr încercase să-şĭ pună capăt zilelor.

Imediat secţia 6-a din Batişte fu înştiinţată. Comisarul respectiv, d. Gheorghiŭ, se transportă la faţa loculuĭ şi începu cercetările.

Sosesc apoĭ: d. Procuror Nicolaŭ, maĭ mulţĭ inspectorĭ de poliţie şi amicĭ de aĭ tînăruluĭ Bobeica.

D. dr. Drugescu, chemat de familie, soseşte imediat şi dă ajutoarele necesare aceluĭ care se sbătea, în pat, de durerile produse de gloanţe.

Pansat, tînărul Bobeica a fost trimis, spre seară, la spitalul Brîncoveneasa.

«De sigur, nefericitul tînăr a voit să'şĭ rupă firul vieţeĭ din cauza uneĭ dragoste nenorocite,—» spuneaŭ toţĭ carĭ comentaŭ încercarea de sinucidere.

DIN ŢARA

Sinucidere.—Locuitorul Dumitru Ilie din comuna Ruginoasa, judeţul Suceava, a fost găsit spînzurat de un copac din pădurea Vaşcanĭ, din apropiere.

Parchetul, fiind înştiinţat, în urma cercetărilor legale a autorizat înmormîntarea cadavruluĭ.

Cauzele sinuciderei nu se cunosc.

Strivită de tren. — Femeea Leanca Ionescu, servitoare la şeful staţiuneĭ Chitila, a fost transportată azĭ dimineaţă la spitalul Filantropia, avînd braţul şi mîna dreaptă cu desăvîrşire zdrobite.

Nenorocita voind să traverseze linia ferată a fost apucată între două vagoane şi tamponată. Starea eĭ e gravă.

Moarte oribilă.— Din Călăraşĭ ni se anunţă că o dramă palpitantă s'a petrecut zilele trecute în comuna Rasa, din judeţul Ialomiţa.

Fata Marina Andreĭ, din acea comună, fiind cu părinţiĭ săĭ la arat, către seară, voind să se întoarcă acasă, cînd să se urce în căruţă, în care eraŭ ceĭ-l'alţĭ tovarăşĭ de muncă şi carĭ porniseră deja, i s'a agăţat rochia de loitra căruţeĭ şi a căzut cu capul între spiţile roateĭ.

Flăcăul, care conducea căruţa, neputînd să oprească boiĭ la timp, nenorocita a fost învîrtită de două orĭ pe roată. Capul sărmaneĭ fete a fost sfarîmat în bucăţĭ şi braţele, cu carĭ ea încercase să se sprijine de roată, aŭ fost rupte din umăr.

Moartea a fost instantanee.

Pîndar ucis de săteni.—Comuna Georocu Mare, din judeţul Dolj, a fost, zilele treute teatrul uneĭ crime sălbatice.

Guardul cîmpenesc Dumitru Bisericeanu din aceea comună, surprinzînd în ţarină vitele maĭ multor locuitorĭ, le a luat pe toate pentru a le duce la oborul de gloabă.

Proprietariĭ vitelor saŭ opus, la început cu domolul ca pădurarul să le închida vitele văzînd însă că Bisericeanu nu voeşte să le asculte rugămintele lor, cu toţiĭ s'aŭ repezit asupra luĭ, l'au lovit cu ciomegele în cap şi l'aŭ lăsat mort pe cîmp.

Parchetul a fost avizat şi asasiniĭ arestaţĭ pe dată.

ŞTIRI MARUNTE

* Joĭ, 7 Maiŭ, va avea loc la *Ateneŭ* un festival pentru copiĭ, dat în folosul copiilor găsiţĭ, de societatea «*Materna—Leagănul Elisabeta*» din Bucureştĭ. Această serbare e pusă sub Înaltul Patronagiŭ al micilor Prinţişorĭ Carol şi Elisabeta. Începutul e fixat la orele 4 şi jum. p. m.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA DEPUTAŢILOR

Şedinţa de la 1 Maiŭ

Şedinţa se deschide la orele 2 20.

Prezenţĭ 92 deputaţĭ.

Presidează d. V. Epurescu.

La ordinea zileĭ, discuţia asupra proectuluĭ de lege al C. F. particulare.

La art. 6,

D. *C. Dobrescu-Argeş* face cîte-va observaţiunĭ şi depune un amendament.

Se votează nemodificate art. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 14, 15 şi 16

SENATUL

Şedinţa de la 30 Aprilie

(Urmare)

Interpelarea d-luĭ G. Panu

Se dă cuvîntul d-luĭ G. Panu în desvoltarea interpelăriĭ d-sale, adresate d-luĭ prim ministru.

D. G. Panu spune că interpelarea pe care a adresat'o, nu avea intenţia să o facă, de oare ce credea că această cestiune este închisă pentru guvern pe calea interpelărilor. În Cameră, două interpelărĭ identice s'aŭ adresat primuluĭ ministru de către d-niĭ Ionel Grădişteanu şi Delavrancea şi nicĭ unul n'a avut răspunsul satisfăcător. Din întîmplare, însă, d. ministru de interne, în răspunsul la interpelarea d-luĭ Carp, a spus că în chestia naţională, libertatea de acţiune şi de cuvînt se modifică după situaţia omuluĭ. Cu alte cuvinte, d. Ferechide a voit să zică: «noĭ liberalii suntem veĭnic naţionalĭ şi, deşi în opoziţie ne agităm prin întrunirĭ publice şi aiurea în această chestie, acum la guvern păstrăm înăbuşite în fundul sufletuluĭ aceste sentimente».

Pentru aceasta, întreb pe d. prim ministru carĭ sunt motivele carĭ l'aŭ determinat să înăbuşe în fundul sufletuluĭ sentimentele d-sale naţionale?

Interpelatorul face pe scurt istoricul mersuluĭ cestiuneĭ naţionale de la 1893. Arată cum, după ce studenţiĭ aŭ făcut mişcarea în această cestiune, d. Sturdza a îmbrăţişat'o, a adus'o în întrunirĭ publice şi în Parlament. Actualul prim ministru nu punea atuncĭ cestia din punct de vedere al Romînilor de dincolo, dar ca o chestie de vitalitate, o chestie a existenţeĭ noastre. «Chestia naţională, spunea d. Sturdza, este chestia noastră a tuturor.»

Ne-am întrebat cu toţiĭ atuncĭ: Pe ce se reazămă d. Sturdza ca să ia în mînă această chestie? Uniĭ spuneaŭ: «Politicianĭ; voeşte să răstoarne guvernul pe această cestiune». Nu puteam crede această.

D. Sturdza acuză guvernul conservator de «nemernicie», zicînd că nu putea face nimic în această chestie şi se fălea că d-sa, venind la guvern, va face multe.

A venit partidul liberal la putere şi toată lumea se aştepta la rezolvirea chestieĭ naţionale, conform promisiunilor d-luĭ Sturdza. N'a trecut mult însă şi liberaliĭ, carĭ se credeaŭ veniţĭ la putere cel puţin pentru 20 de anĭ, fac întrunirea de la Iaşĭ, unde d. prim ministru a făcut cunoscuta declaraţie în chestia naţională. Va să zică, de odată, ceĭ carĭ îndemnaŭ pe conservatorĭ a face pe samsarul cinstit, declară că nu se amestecă în afacerile interne ale Austro-Ungarieĭ. Pe de altă parte, ziarele maghiare nu eraŭ de loc supărate de venirea la guvern a şefuluĭ anti-maghiarilor.

În acelaşĭ timp, Liga a fost turburată şi dincolo de munţĭ s'a adus vrajba în comitetul naţional. Ungurii nu încetează cu persecuţiunile, ba din contră votează legĭ pentru maghiarizare.

Acum, aşa fiind împrejurările, situaţiunea fiind maĭ agravată ca odinioară, pentru ce nu maĭ ţineţĭ chestia în mînă, pentru ce nu vă maĭ agitaţĭ? Care să fie cauza tăcereĭ d-voastre? Fi-va oare pentru că sunteţĭ la putere? Asta nu este de crezut, fiind-că nu se poate ca d-voastre în opoziţie să nu vă fi dat seamă de demersurile d-voastre.

Vă rog, d-le prim ministru, să răspundeţĭ la ce se datoreşte schimbarea atitudineĭ d-voastre.

D. *D. Sturdza* spune că nu discută cu d. Panu, de oare-ce nu ştie cine e şi—cum a răspuns şi d-luĭ Delavrancea la Cameră,—nu ştie cum a votat d. Panu la legea instrucţieĭ publice. Spune că ar fi o nemernicie din partea lui să stea la vorbă cu aceĭ carĭ îl calomniază şi caută să-l prezinte ca un monstru.

Primul ministru vorbeşte apoĭ de liberalĭ şi de conservatorĭ în general, face definiţia fie căruia, vorbeşte de legea maximuluĭ, de legea căilor ferate de interes privat, spune că sunt rele, dar că n'a putut să le schimbe, vorbeşte de legea minelor, spunînd că este inconstituţională. Se plînge de frîntura din partidul liberal, trece prin programul de la Iaşĭ, face filosofia cuvîntuluĭ «om politic», dar în chestia naţională nicĭ un cuvînt.

D. *G. Panu*: Mă aşteptam ca d. Sturdza să-mĭ răspundă astfel, *fiind-că nu are ce răspunde.* Mă întreabă cine sunt? Fac parte din partidul conservator şi vorbesc în numele luĭ.

D. *Lascar Catargi*: Aşa este.

D. G. Panu. Spuneţĭ că aveţĭ o posiţie morală maĭ bună ca a mea şi de aceea nu răspundeţĭ? *Vă contest posiţia morală. Un prim ministru care, în loc să răspunză aleargă la subterfugiŭ, ce forţă morală maĭ are?* Aţĭ scăpat un cuvînt: «nu voiŭ fi eŭ nemernic să vorbesc, să scap un cuvînt să mă prindeţĭ ca peştete în frigare».

Aţĭ vorbit treĭ anĭ în opoziţie, şi de aceea taceţĭ acum.

Aţĭ spus că nu sunteţĭ abil. Aşa este. Dacă aţĭ fi fost, aţĭ fi răspuns. M'aţĭ lovit pe mine? Ce aţĭ folosit? Cestiunea rămîne tot în picioare.

N'aţĭ răspuns fiind-că nu puteţĭ răspunde. V'aţĭ legat acum treĭ anĭ cu ghiulele grele de picioare şi acum nu vă puteţĭ mişca. Aţĭ exploatat chestia naţională şi iată unde aţĭ ajuns. Dreptate avea regretatul Al. Lahovari cînd vă spunea: **«Aveţĭ să cereţĭ scuze»** *şi aţĭ cerut multe scuze.*

Nu'mĭ răspundeţĭ mie? Dar tot aşa, de sigur, veţĭ răspunde şi d-luĭ L. Catargi, spunînd că este reacţionar şi aşa maĭ încolo.

www.dacoromanica.ro

Şi acum, d-le prim-ministru, aţi agitat chestia naţională; ce aţi tras de aci? Aţi adus decepţia în suflete, aţi provocat neîncredere, aţi compromis ţara şi v'aţi folosit şi d-v. cu un minister.

Vorbiţi în numele ştiinţei? Credeţi că dacă aţi compilat cîte-va documente, aveţi dreptul să vorbiţi în numele ştiinţei? şi cui? Mie, ignorantul? *Dar este lipsa cea mai patentă de modestie de a vă lăuda singur.* La fie-care cuvînt al nostru, vă începeţi clişeul:

«Am lucrat 40 de ani cu Hurmuzachi, cu Mavrogheni, cu Ion Ghica, cu Lascar Catargi, cu Ion Brătianu, etc». Aşa este. Cît timp aţi lucrat cu alţii, aţi mers binişor; acum cînd sunteţi singur, merge greŭ, şi nu vă puteţi descurca.

Aţi făcut, în chestia naţională, un răŭ foarte mare, cel mai mare. *Aţi desfiinţat subvenţiile şcoalelor de dincolo, şi aţi ameninţat ast-fel existenţa lor. Era o datorie de patriotism să nu suprimaţi ace'e subvenţii.* Aţi călcat cuvîntul şi testamentul lui Brîncovan şi Cantemir, cari dăruiseră moşii şcoalelor de dincolo. Pentru ce? *Pentru ce v'aţi făcut samsarul, nu al Romînilor, ci al Ungurilor? Chestia naţională sub d-v. a ajuns în starea cea mai rea.*

Agitaţia făcută de d-v. a cauzat răul şi numai d-v. aţi profitat de ea.

Şi acum să videz şi chestia personală cu d. prim-ministru. Cine sunt? *De 15 ani sunt adversarul partidului liberal şi nu vă este permis să nu mă cunoaşteţi.* Nu e permis d-lui prim-ministru să ia un aer prefăcut de neştiinţă. Aveţi în faţă un adversar vechiŭ şi, dacă mai aveţi un grăunte de imparţialitate trebue să o recunoaşteţi. Astă-zi sunt în rîndurile conservatorilor şi mă fălesc. Am alături tovarăşi demni cu cari pot să mă laud că lupt în contra d-v. Mă întrebaţi poate de ce m'am alipit de d-v., de şi mi aţi făcut propuneri de multe ori? *Fiind-că nu este compatibilitate între mine şi liberali.*

Îmi spuneţi mie că 'mi-am părăsit principiurile pentru a trece la conservatori? Dar ce aveţi d-v. de comun cu ideile mele? De alt-fel, d-le prim-ministru, nici d-v. nu sunteţi aşa pur liberal, nu sunteţi dintre Brătieni, Goleşti şi Rosetti, *aţi fost pe de lături, aţi lucrat cu Hurmuzachi şi L. Catargiu!* D-v. nu vă uitaţi la bîrna din ochiul d-v. şi vă ocupaţi de paiul din ochiul meŭ.

Sfîrşind, oratorul spune primului ministru să i răspundă la interpelare, un singur motiv categoric, *mai cu seamă că acum a avut o jumătate de oră de gîndire.*

D. *D. Sturdza* repetă ca şi cu ocazia interpelărei, că nu va răspunde d-lui Panu, căci nu-i aşa de prost să stea de vorbă ca să se încurce.

Interpelarea d-luĭ Grădişteanu

D. *P. Grădişteanu* are cuvîntul pentru aşi desvolta interpelarea în chestia trădărei. Oratorul spune că dacă este nevoe pentru a obţine un răspuns de la d. prim ministru, să-ţi desfăşuri toate calităţile şi toată activitatea trecută, declar de la început că nu aştept răspunsul d-luĭ ministru, fiind-că mărturisesc că n'am un trecut, aşa, după cum d. prim ministru cere ca să mă onoreze cu un răspuns. Eŭ cred însă că ori ce reprezentant al ţărei, avînd dreptul de interpelare, are şi dreptul la un răspuns.

D. *Grădişteanu* protestează în contra celor spusede d. Panu că liberalii aŭ întrebuinţat chestia naţională ca armă de partid. Chestia naţională a fost adusă de şeful liberalilor în Parlament, pe cînd eram în opoziţie, şi spusele lui de atunci rămîn sfinte, eşite din rărunchii suflării liberale. Adevărat este că d. Sturdza a spus că chestia naţională este a noastră şi că suferinţele fraţilor noştri de peste munţi sunt ale noastre.

Venind la interpelare, d. Grădişteanu spune că ministrul ungur Wlassics, în circularea sa,—circulare autentică, publicată şi în ziarele ungureşti—spune că **guvernul regesc romîn, a dat ştiri exacte de subvenţiunile pe cari guvernul romîn le dă şcolilor de dincolo.**

Această afirmaţiune, făcută de guvernul maghiar, aduce o jignire incontestabilă demnităţii Coroanei.

Cum se poate ca să se găsească un guvern care să facă o asemenea trădare? Nu se poate ca un ministru romîn să facă această mişelie. *Dar atunci? Cum stăm cu afirmarea ministrului ungar?*

El acuză de infamii pe un ministru romîn.

De aceea am rugat pe d. prim-ministru să ne spună *ce demersuri a luat pentru a cere satisfacere.*

D. *D. Sturdza* spune că nu ştie încă în mod positiv dacă nota este autentică. Primul ministru comentează nota şi insistă asupra datelor din Istoria Transilvaniei.

Îşi reeditează apoi răspunsul pe care l'a dat la Cameră d-luĭ Take Ionescu şi spune că n'a dat nici o notă guvernului unguresc, şi nu ştie dacă este adevărată această aserţiune în nota ministrului unguresc. Chiar dacă ar fi, această aserţiune, spune d. Sturdza, nu trebue să facem din a easta o chestie de stat. Senatul vrea un certificat de la ministrul ungur ca să mă creadă.

Terminînd, primul ministru spune că **nu e de demnitatea statului romîn să dea subvenţii şcoalei din Braşov.** Statul romîn plăteşte acelei şcoli o rentă pe care i-o datoreşte, pentru că însă legea ungară opreşte ca şcolile romîne să primească bani de la un stat strein, va face ca renta să se trimeată oficial prin statul maghiar. (!!)

D. P. Grădişteanu spune că *afirmaţiunea ministrului ungar este categorică pe cît este de îndrăzneaţă şi ea este jignitoare demnităţei statului romîn.*

Voci: Să ceară scuze, sa ceară scuze.

Incidentul se închide.

Şedinţa se ridică la orele 6.

Şedinţa de la 1 Maiŭ

Şedinţa se deschide la orele 2 şi 30 sub preşidenţia d-luĭ N. Crătunescu.

Presenţi 78 senatori.

Pe banca ministerială: d-nii general Berendei, G. Palade şi Ferechide.

D. Brabeţeanu adresează d-luĭ prim-ministru o interpelare, prin care întreabă dacă de la retragerea guvernului Aurelian s'a plătit bisericei Sf. Nicolae renta care de drept i se cuvine şi, în caz negativ, cari sunt cauzele neplăţei; dacă d. prim-ministru poate să spună cînd cade să facă ca renta ce se cuvine aceleĭ biserici să-i fie dată parveni şi atunci cum i se va transmite, direct saŭ prin guvernul ungar; dacă d. prim ministru nu crede necesar să facă o anchetă la ministerul de instrucţie, pentru a se dovedi cine şi cum a dat ştirile de cari vorbeşte ministrul Wlassics.

Interpelarea se comunică guvernului.

D. Viişoreanu, în chestie de regulament spune că nu se poate ca un senator să desvolte o interpelare, care a mai fost anunţată în acea sesiune de un alt senator.

D. *Brabeţeanu* spune că interpelarea d-sale nu este aceeaşi ca a d-luĭ Panu şi nu intră în prevederile regulamentului.

D. *G. Panu*, tot în chestie de regulament, spune că majoritatea voeşte să lovească în dreptul cel mai sfînt al membrilor din parlament, în dreptul de interpelare.

Faptul este monstruos şi d. Panu protestează în numele minorităţei.

D. Viişoreanu cere ca, în temeiul art. 81 din regulament, să nu se pună la ordinea zileĭ interpelarea d-luĭ Brabeţeanu.

Incidentul se închide.

D. *Ferechide* cere ca interpelarea să se pună la ordinea zileĭ şi în ziua fixată să se discute asupra ĭ.

Senatul respinge propunerea d-luĭ Viişoreanu.

Se intră în ordinea zileĭ.

D. G. Panu: Fiind-că d. prim ministru lipseşte, cere ca interpelarea d-sale să se pună la ordinea zileĭ pentru Marţia viitoare.

Se amînă de asemenea şi o interpelare a d-luĭ P. Grădişteanu.

ULTIME INFORMAŢIUNI

Sosirea AA. LL. RR.

Astă-zi la orele 11. şi jum. a. m., aŭ sosit în capitală AA. LL. RR. Principele Ferdinand şi Principesa Maria, împreună cu micii principi Carol şi Elisabeta.

O numeroasă mulţime ocupă vecinătăţile micei gări de la Cotroceni.

Pe peron, iaŭ loc persoanele oficiale: miniştri, printre cari d-nii D. Sturdza, I. Brătianu, G Palade, gen. Berendeiŭ, A. Stolojan, M. Ferechide; preşedintele Camerei, d. D. Giani; numeroşi deputaţi şi senatori; generalii: Pastia, Băicoianu, Arion, dr. Vercescu, Vlădescu, Macarovici, Vasilie—Năsturel; d-nii dr. I. Felix, Gr. Dianu, Calinderu, G. Filipescu, C. F. Robescu, P. S. Aurelian, N. Fleva, St. Şendrea, Al Em. Lahovari, C. Leca, St. Sihleanu, Gr. Giani, C. Meissner; membrii Sf-tului Sinod, împreună cu mitropolitii primat şi al Moldovei; suitele MM. LL. Regele şi Regina, etc.

La orele 11.20, sosesc şi Suveranii.

Gara este frumos decorată cu drapele naţionale şi ecusoane.

Un mare covor acopere întreg peronul gărei.

La orele 11.30 precis, trenul princiar intră în gară.

Nu sunt de cît trei vagoane pe lîngă vagonul de bagaje.

În primul vagon, luaseră loc d-nii A. Saligni, directorul C. F., care a condus trenul, Cotescu, şi adjutanţii princiari. Urmează apoi vagonul AA. LL. Ultimul aduce suitele princiare.

Cînd trenul stopează în gară, un puternic ura izbucneşte din piepturile azisterţilor.

A. S. R. Principele Ferdinand, care se afla la fereastra vagonului, răspunde salutînd cu pălăria.

A. S. R. e îmbrăcat într'un costum de culoare închisă. Are figura veselă şi o frumoasă barbă blondă, care 'i dă un aspect simpatic.

M. Sa Regina se urcă, cea d'întîiŭ, în vagonul princiar.

Întrevederea este călduroasă. MM. LL. aŭ îmbrăţişat de mai multe ori pe Principii moştenitori şi pe copiii lor, în timp ce mulţimea, de pe peronul gărei, manifesta cu cele mai vii semne de simpatie şi dragoste.

Cînd M. Sa Regele s'a scobo it, din vagonul princiar, cu micul principe Carol în braţe, azistenţii izbucnesc în strigăte de *Să trăiască.*

Momentul este atingător. Micul principe este purtat în braţele asistenţilor.

Lumea îl întreba mai ştii romîneşte.

— *Yes*, răspunde acesta. Şi apoi, după un minut adaogă, într'o romînească perfectă:

— *Da mai ştiu.*

O explozie de bucurie isbucneşte în mulţime, cînd mica principesă Elisabeta este scoborîtă, în braţe, de M. S. Regina, pe peron.

Toate doamnele, cari se aflaŭ de faţă, întind braţele, pentru a primi pe mica Elisabeta. Ea rămîne însă atîrnată de gîtul M. S. Regina, care se uită cu dragoste în ochii eĭ.

Suveranii sunt într'o mare veselie. Gravitatea obicinuită a M. S. Regelui a dispărut, pentru a face loc unei atingătoare bucurii.

Doamnele Stolojan, Palade şi C. F. Robescu, aŭ oferit frumoase buchete de flori A. S. Regale Principesa Maria, care purta un elegant costum alb.

După ce s'a întreţinut cît-va timp cu persoanele prezente, Familia Regală se îndreaptă spre eşire.

***

Aŭ luat loc, într'un landoŭ deschis, micii principi Carol şi Elisabeta, cărora li s'aŭ cedat locurile de onoare, în timp ce dinainte s'aŭ aşezat M. Sa Regina cu A. Sa Principesa Maria.

Într'o a doua trăsură, veneaŭ M. Sa Regele şi A. Sa Principele Ferdinand.

Urmaŭ apoi Suitele.

Într'această ordine, cortegiul a intrat în Palatul de la Cotroceni, unde MM. LL. aŭ luat dejunul.

Aceleaşi ovaţiuni aŭ însoţit pe Suverani la plecare. Poporul Capitalei a ţinut, şi cu să-şi arate această ocazie, dragostea şi respectul săŭ pentru familia Regală.

Azi este pusă la ordinea zilei, la Senat, interpelarea d-luĭ G. Panu asupra destăinuirilor căpitanului Buhlea în chestia pronunciamentului ofiţeresc.

Ştirea dată de noi azi dimineaţă despre negocierile ce se urmează între trădătorul Sturdza şi primul ministru ungar baron Banffy, a produs o adîncă emoţiune în toate cercurile din capitală.

Toată lumea e convinsă acum că Sturdza e un trădător, care, sub pretext de dreptate, vrea să facă din statul romîn un tributar al Ungariei.

Asupra acesteĭ cestiuni promitem a da amănunte foarte grave.

Duminică 3 Maiŭ, la orele 2 p. m., va avea loc inaugurarea noului local al ziarului *Adevărul*, din strada Sărindar, 11

Presa din Capitală a fost invitată la această serbare.

Ziarele din Budapesta spun că guvernul unguresc a luat straşnice măsuri militare ca să împiedice adunarea naţională din Blaj.

Ministrul de războiŭ a intervenit, pe lîngă direcţia C. F. R., spre a i se pune la dispoziţie mai multe vagoane, în staţia Iaşi, pentru zilele de 17, 24 şi 31 Maiŭ curent.

Se vor face exerciţii de debarcare şi îmbarcare de trupe, pentru a se vedea, în cît timp şi cu cîtă agerime, se pot executa asemenea mişcări.

Aceste exerciţii se vor face, în faţa comandantului corpului 4 de armată, d. general C. Iarca, şi a delegaţiilor ministerului de războiŭ.

Trupele, cari vor lua parte le aceste exerciţii, sunt regimentele 7 de călăraşi şi 8 de artilerie.

Egyetértés **din Budapesta lasă a se înţelege că d-nii dr. Ioan Raţiu, G. Pop de Băseşti, Iuliŭ Coroianu, Dionisie Vaida, dr. Teodor Mihali, dr. Dim. Cîuta şi Rubin Patiţia, membrii comitetului naţional, vor fi daţi în judecată pentru apelul, pe care l'am resumat în numărul nostru de ieri, cu privire la adunarea naţională din Blaj.**

Comitetul Naţional Studenţesc din Iaşi, a convocat pentru astă zi, 1 Maiŭ, o întrunire de protestare, în chestia arestărei d-luĭ locot.-colonel Teişanu.

Iată textul acelei convocări:

Faţă de arestarea colonelului Teişanu în urma intervenirei vice-consulului unguresc din Iaşi, Comitetul Naţional Studenţesc din Iaşi convoacă pe toţi studenţii, la o mare întrunire ce se va ţine, în aula vechei universităţi, pe ziua de 1 Maiŭ, orele 8 seara.

«La această întrunire se va protesta în contra nedreptăţei făcute unui valoros luptător naţionalist».

După întrunire va avea loc o manifestaţie pe stradă.

***

Odată cu convocarea studenţilor din Iaşi, preşedintele Ligei Culturale din acel oraş, d. N. Culianu, a convocat, tot pentru astă-seară, o întrunire a comitetului, pentru a se hotărî atitudinea de luat faţă cu arestarea patriotului militar.

***

Iată adevărata pedeapsă care s'a dat d-luĭ locot.-colonel Teişanu:

60 zile arest;

ştergerea pe 3 ani de pe tabloul de avansare;

permutarea în infanterie, în garnizoana Bacăŭ.

***

Comentariile sunt de prisos. Indignarea, care a cuprins cercurile ieşene, este dovada că această ultimă mişelie a spionului unguresc, din capul guvernului, va fi înfierată după cum merită.

După cum ni se asigură, de teama manifestaţiilor, guvernul a dat ordine severe la Iaşi, ca ori-ce mişcare pe stradă să fie reprimată cu forţa.

In urma scandalului petrecut la consiliul comunal, între primarul C. F. Robescu şi ofiţerul stărei civile, d. Ionescu-Muscă, acest din urmă şi-a dat demisia din acest post.

E probabil că primarul va delega, la oficiul stărei civile, pe d. Vintilă Roseti, consilier comunal şi deputat.

Numărul nostru de mîine va fi în mare parte consacrat aniversării a 50-a a mareĭ adunări naţionale din Blaj.

El va cuprinde trei ilustraţii mari, represintînd pe Avram Iancu în capul legiunilor romîne, pe dr. Ioan Raţiu în costumul naţional în care s'a prezintat în 1859 ca delegat al romînilor la Impăratul Frantz Iosef, pe d. dr. Ioan Raţiu în ziua în care a fost condamnat cu ocazia procesului memorandului.

Cu prilejul aniversării morţii lui I. Brătianu, guvernul, prin cîte-va codiţe de ale sale băgate în asociaţia generală a studenţilor, caută prin toate mijloacele, făgăduind bilete de liber parcurs, banchete, etc. studenţilor, spre a-i face să meargă cît mai mulţi la Florica.

Pînă acum silinţele guvernului n'aŭ ajuns la nici un resultat mulţumitor. Făgăduelile guvernului aŭ fost primite cu dispreţ mai de toţi universitarii noştri.

Cu toate că a fost susţinut de ministrul Paladi, d. Nicorescu, nenorocitul candidat de la Huşi, nu a putut obţine să fie proclamat candidat la colegiul I de deputaţi din Tutova, căci prefectul din acel judeţ s'a opus din răsputeri contra acestei candidaturi.

Candidatul guvernului, la această alegere, va fi d. Codrescu.

Tribuna anunţă că d-nii dr. Alexandru Pop, Aurel C. Domşa, dr. E. Daianu şi Sofron Stan aŭ anunţat în mod oficial autorităţile ungureşti din Blaj despre convocarea unei adunări naţionale în localitate pe ziua de Duminecă.

Cursurile claseĭ a V-a, de la toate şcoalele normale de băeţi şi fete din ţară, vor înceta la 9 Maiŭ curent.

Întreaga lună Iunie este rezervată pentru examenele generale de capacitate, cari vor avea loc, pe rînd, pentru fie-care şcoală pedagogică.

Serbarea naţională de Duminecă

Iată programul oficial al serbărilor naţionale, pe cari le organisează Duminecă Liga Culturală şi comitetul naţional studenţesc:

I) La orele 10 dimineaţa se va oficia un parastas în biserica Zlătari pentru sufletele celor căzuţi în luptele de la 1848, în Transilvania.

II) La ora 1 şi jum. Comitetul Central al Ligii, Comitetul naţional studenţesc, toate societăţile aderente şi toţi cetăţenii se vor întruni în grădina Cişmegiu, pe aleea cea mare, unde se va organiza procesiunea care va porni cu musicele şi insignelo lor pe Bulevardul Elisabeta, calea Victoriei pînă la şosea, unde se vor ţine cuvîntări de ocasiune, dupa cari publicul se va retrage în linişte.

***

Poliţia procesiunei se va face, pe o parte şi pe alta, de studenţi, cari vor purta semnul tricolor, cu panglica albă.

III. La orele 9 seara se va ţine în sala Ateneului o întrunire la care vor vorbi d-nii B. St. Delavrancea şi Ion Grădişteanu.

Biletele se pot obţine la Liga, str. Nouă No. 3 şi seara la intrare.

Loja 5 lei; stalul 1 leŭ.

Beneficiul net este destinat Ligei Culturale.

***

Comitetul naţional studenţesc a delegat pe următorii studenţi să participe la întrunirile naţionale din provincie:

Iaşi: d-nii Scevola Zăgănescu şi G. Mihăilescu.

Galaţi: d-nii Vasile Popovici, Cancicov şi Benişache.

Ploeşti: d-nii Basil Demetrescu, Liveziano, Kiriţescu, Fischer, I. B. Popovici şi C. A. Gorgos.

Piteşti: d-nii Tamara, Antimireanu şi Muşescu.

Focşani: d-nii Tomulescu şi Mironescu.

Alexandria; d-nii I. C. Popescu şi C. Andriescu.

Turnu-Severin: d-nii G. Dragu şi E. Pîrlianu.

***

La meetingul de la şosea vor vorbi din partea Ligei d-nii M. Vlădescu şi Barbu Păltineanu, iar din partea studenţilor d-nii Mureşianu şi Iorgala.

Creditul Funciar Urban Romîn Iaşi

PUBLICATIUNE

Se aduce la cunoştinţa amatorilor că de la 26 Octombrie 1899 se dă în chirie Marele Hotel Traian din Iaşi pe un period de cinci ani.

Domnii concurenţi cari doresc a lua în chirie acest Otel pot găsi toate lămuririle în cancelaria serviciului Contencios al Creditului de la orele 2 pînă la 5 p. m.

Custode, **Th. A. Pogor.**

Aux Buveurs d'Eau de Vichy

On sait combien l'eau minérale française de Vichy est précieuse contre les maladies du foie et de l'estomac, si nombreuses dans notre pays, le rhumatisme, la gravelle, le diabète, etc. Les sources de Vichy appartenant à l'Etat français qui portent les noms de *Célestins, Hôpital* et *Grande-Grille* sont les meilleures et les plus connues. Il faut donc se garder des imitations et exiger toujours l'un de ces trois noms sur les étiquettes et les capsules des bouteilles. On est ainsi assuré de boire de l'eau naturelle authentique, embouteillée à Vichy, sous le contrôle et la garantie de l'Etat et supportant facilement le transport. Les noms *Célestins, Hôpital* ou *Grande-Grille*, sont imprimés en lettres blanches sur fond noir dans le bas de l'étiquette.

Onor. Domn!

Am onoarea a Vă înştiinţa, că am deschis în Strada Eneĭ No. 9 alături de băile Centrale, un Salon pentru ras, tuns şi frezat, unde veţi găsi în ori-ce timp, Serviciul cel mai ales şi Vă, rog, să bine-voiţi a mă onora cu distinsa D-voastră prezenţă.

Cu supus respect
PAUL

Mărci Poştale Uzate
pentru colecţiuni
cumpără şi vinde
L. STEINBERG
Bucureşti, Pasagiul Vilakros No. 7

Pentru mărci de Moldova plătesc:

54	parale	Lei	2000
27	»	»	450
108	»	»	450
81	»	»	2000

ÎN CURÎND SE VA DESCHIDE
Marea hală de Bere 10 Maiŭ
FOSTA COFETĂRIE
IORGU CONSTANTINESCU
STRADA CAROL
avînd şi un Salon mare şi Grădină frumos aranjate, unde se va servi ***Bere specială*** din farică domnului BRAGADIRU.

MEDIC ROMÂN ÎN KARLSBAD
Medic Universitar
Dr. Romulus L. Crăciun,
Medic clinic în spitalul universitar, imper, reg. din Viena (Clinica domnului consilier de curte Profesor Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociaţiunei pentru îngrijirea studenţilor morboşi din Viena, Protector, Majestatea Sa Impăratul etc. etc.
De la 1 Aprilie pînă la 1 Octombrie, consultaţiuni de la 6—9 ore a. m. şi 3—5 p. m.
Mühlbachgasse
Casa „Schwarzes-Ross"

1,000,000
LAMPIOANE
Veneţiene şi Japoneze
PENTRU ILUMINAŢIUNI
Cele mai frumoase culori şi forme
Pentru Provincie se trimite **franco 25 bucăţi** bine asortate cu preţul de **lei 10**
M. LITMANN, I. WAPPNER S-sor
Calea Victoriei No. 61
vis à-vis de Episcopie

PRIMUL ATELIER MECANIC
DE
SPĂLĂTORIE
din
Strada Isvor No. 56
SE ÎNCHIRIAZĂ
Cu toate accesoriele
Avînd şi o clientelă numeroasă şi aleasă
A se adresa în Str. Covaci No. 3

Paul Marcovici
Doctor în Medicină şi chirurgie
Specialist în arta dentară
S'a stabilit în Capitală, **Calea Victoriei No. 42**, colţ Bulevardul Academiei No. 1.

Mobile de vînzare
În *Calea Victoriei, No, 78* etajul I. vis-à vis de Pasagiul Romîn se vinde Mobilul din 5 camere, compuse din: **SALON, SALONAŞ, SUFRAGERID, ODĂI de CULCARE, BIROU, ANTRE** şi alte diferite mobile elegante pentru complectarea ori-căreĭ aranjamente. Profitaţi de ocazie, fiind preţul convenabil.

Mobilă Tapisată
1/2 Garnitură **Mobile tapisate** cu **covoare, pluş de mătase** compus de o **canapea, 2 foteluri, 4 scaune** se vinde cu
LEI 300
Peste 20 garnituri în permanenţă gata. Pentru provincie embalagiu Gratis.
Magazin de Mobile **I. GLUKMAN**
Piaţa Amzei 5, colţ Calea Victoriei

Doctorul E. MANOLESCU
de la Facultatea de medicină din Paris
Boale interne, de Femei şi Facerĭ (Mamoş)
Tratează de asemenea boalele de copii şi Syphilitice
Consultaţiuni de la 2—5 p. m.
Pentru săraci Luni şi Joi gratis
321 Calea Moşilor 321
Cabinet medical

GRADINA
ENESCU
Str. SF. IONICĂ
Lîngă Palatul Regal

De la 1 Maiŭ se deschide
GRĂDINA RESTAURANTULUI
DUMITRU ENESCU
Local de I-ul rang
Bucătărie renumită Franceză, Germană şi Romînă
VINURI STREINE şi INDIGENE
— de la cele mai bune VII DE DRAGAŞANI —
PREŢURI REDUSE

VIZITAŢI
CROITORIA CENTRALĂ
„FURNISOAREA LIGEI CULTURALE"
5. — PASAGIUL ROMÎN. — 5
Unde e sosit pentru sezonul de PRIMĂ VARĂ şi VARĂ un bogat asortiment de stofe engleze şi franceze pentru comande.
CROIALA ŞI AJUSTARE ELEGANTĂ
— PREŢURILE EFTINE —

www.dacoromanica.ro

FOIȚA ZIARULUI »EPOCA

7

NICOLAE GOGOL

TARAS BULBA

ROMAN ISTORIC

DIN VIAȚA REPUBLICEI CAZACILOR

I

In sfîrșit eșiră din mahala și zăriră cîte-va colibe împrăștiate, acoperite cu iarbă și muș hi, după obiceiul tătăresc. Dinaintea unora se găseaŭ tunuri puse în baterie. Nicĭ urmă de îngrădire; un mic șanț numaĭ, care dovedea lipsa grijeĭ la locuitorĭ. Cițĭ-va zaporogĭ zdravenĭ, trînițĭ în mijlocul drumuluĭ, fumînd, îĭ priviră fără a se mișca din loc. Taras și fiiĭ săĭ trecură prin mijlocul lor cu mare îngrijire, zicîndu-le:

— Bună zina, jupînĭ!

— Bună ziua, respunseră eĭ.

Pretutindenĭ se vedeaŭ gloate pitoreștĭ. Fețele pîrlite ale oamenilor arătaŭ că luaseră adesea parte la războĭ și suferiseră multe încercărĭ. Iată seciul; iată vizuina din care se repezeaŭ atîția oamenĭ mîndri și puternicĭ ca niște leĭ; iată de unde eșea puterea căzăcească pentru a se vărsa asupra Ukraineĭ. Călătoriĭ străbătură o piață mare, unde se aduna de obiceiŭ sfatul. Pe un butoiŭ răsturnat, ședea un zaporog fără cămașă. El o ținea în mînă și o dregea. Drumul le fu din noŭ închis de un taraf de lăutarĭ, în mijlocul căruia un zaporog tînăr, cu căciula pe o ureche, juca nebunește, ridicînd mînile d'asupra capuluĭ. El striga într'una:

«Iute, lăutarĭ, maĭ iute. Tomo, nu cruța rachiul pentru creștiniĭ ceĭ adevărațĭ».

Și Toma, care era chior d'un ochiŭ, împărțea ulcele celor de față. Împrejurul tînăruluĭ, patru zaporogĭ bătrînĭ trepădaŭ pe loc, apoĭ se svîrleaŭ ca o furtună într'o parte, apoĭ îndoind genuchiĭ, se plecaŭ la pămînt, și ridicîndu-se îndată loviaŭ pămîntul cu călciiele lor de argint. Pămîntul suna de lovituri și aerul era frămîntat de strigătele cadențate ale hoppaculuĭ și tropakuluĭ [1]. Printre acești cazacĭ, era unul care juca și striga maĭ tare de cît toțĭ. Chica sa flutura în vînt, pieptul săŭ era desvelit, dar își trăsese pe mînecĭ cojocul, și nădușala îĭ curgea pe față.

— Dar leapădă cojocul, îĭ zise Taras, nu vezĭ ce calde?

— Peste putință, strigă cazacul.

— De ce?

— Peste putință, îmĭ cunosc eŭ firea; tot ce lepăd se duce la cîrciumă.

1) Jocurĭ căzăcești.

Strengarul nu maĭ avea nicĭ căciulă, nicĭ cingătoare, nicĭ basma cusută frumos: toate se duseseră unde spunea el. Mulțimea dănțuitorilor crescea mereŭ; și nu puteaĭ privi, fără a te molipsi de gustul d'a juca, toată această mulțime jucînd cel maĭ slobod, cel maĭ nebun joc care s'a putut vedea vre o dată în lume, și care se numește, după numele născocitorilor luĭ, kasaciok.

«Ah! dacă n'aș fi călare, zise Taras, ce i-aș maĭ trage!»

Dar, începură a se arăta în mulțime oamenĭ bătrînĭ, serioșĭ, respectațĭ de toată secia, carĭ fuseseră aleșĭ de maĭ multe orĭ căpeteniĭ. Taras găsi îndată cîte-va fețe cunoscute. Ostap și Andry auziaŭ la fie-care clipă strigătele:

«A! tu eștĭ, Pecerița?

— Bună vreme, Kosolup.

— De unde viĭ, Taras?

— Dar tu, Doloto?

— Bună ziua, Kirdiaga.

— Bună vremea, Gustĭ.

— Bine te-am văzut sănătos, Remen.

Și toțĭ acești oamenĭ de luptă, carĭ se adunaseră acolo din cele patru colțurĭ ale Rusieĭ, se sărutaŭ cu dragoste, și nu s'auziaŭ de cît aceste șoapte pierdute în gălăgie:

«Ce face Kasian? Ce face Borodavka? Dar Koloper? Dar Pizișok?»

Și Taras Bulba primia ca răspuns că Borodavka fusese spînzurat la Tolopan, Koloper ciopărțit de viŭ la Kisikermen, și că capul luĭ Pizișok se preumblase, sărat bine, într'o putină pînă la Țarigrad. Bătrînul Bulba, mîhnit, începu a se gîndi cu jale, și spuse de maĭ multe orĭ oftînd:

«Eraŭ niște cazacĭ bunĭ!»

Trecuse maĭ mult de o săptămînă de cînd Taras se afla la secĭ cu fiiĭ săĭ. Ostap și Andry se ocupaŭ puțin cu studiĭ militare, căcĭ seciuluĭ nu'ĭ plăcea să'și piardă vremea cu eserciții; tinerimea își învăța meșteșugul în războiŭ chiar, care pentru acest cuvînt, se reînoia mereŭ. Cazaciĭ socoteaŭ zadarnic a-și umplea cu studiĭ restimpurile rare de pace; le plăcea să tragă la țintă, să călărească în stepe și să vîneze. Rămășița vremeĭ se jertfia plăcerilor lor: cîrciuma și jocul. Seciul întreg înfățișa o privelește deosebită; era tot maĭ ca o sărbătoare veșnică, ca un joc început cu sgomot și care nu avea să maĭ sfîrșească. Uniĭ se îndeletniceaŭ e meșteșugurĭ, alțiĭ cu negoțul mărunt; dar cea maĭ mare parte petreceaŭ de dimineață pînă în seară, întru cît putința la aceasta răsuna în posunarele lor și pînă cînd partea lor din pradă nu căzuse cu desăvîrșire în mîinele tovarășilor săĭ cîrciumarilor. Această veșnică sărbătoare avea într'însa ceva magic. Seciul nu era o adunătură de bețivĭ carĭ 'și înecaŭ grijile în oalele cu vin; din potrivă, era o trupă de oamenĭ fără grijă și trăind într'o beție nebună de veselie. Fie-care din ceĭ ce veniaŭ aci uita tot ce'ĭ îngrijise pînă aci. Se putea zice, după zicătoarea lor, că scuipa pe trecut și se dădea cu înflăcărarea unuĭ fanatic farmecelor uneĭ viețe libere, dusă în comun cu semenii săĭ, carĭ, ca și dînsul, nu maĭ aveaŭ nicĭ rude, nicĭ familie, nicĭ casă, nimic alt de cît aerul liber și nesecata veselie a inimilor lor. Diferitele istorisirĭ și dialogurĭ ce se puteaŭ culege într'această mulțime lenevos întinsă la pămînt, aveaŭ une-orĭ o culoare așa de energică și originală, încît avea cine-va nevoie de toată înfățișare exterioară a unuĭ zaporog pentru a nu se trăda fie măcar printr'o mică mișcare a mustățeĭ: caracter care deosibește pe Micii-Rușĭ de cele-l'alte neamurĭ slave. Veselia era zgomotoasă, cîte o dată peste măsură, dar băutprii nu steteaŭ îngrămădițĭ într'un *Kabak* *) murdar și întunecos, unde omul se dă beție greoaie și posomorite.

(Va urma)

*) Cîrciumă.

Hotel Victoria, cafeneaua, tunelul și două prăvălii sunt de închiriat pe termen de 5 anĭ de la 26 Octombrie 1898. A se adresa la d-nu M. Economu & C-ie Str. Șelarĭ, 4.

Doctorul Cobilovicĭ

Intorcîndu-se din streinătate 'și reia orele de consultație **de la 2—3 p. m,**

Special în Boale de femeĭ și copiĭ

Mamos

Strada Carol No. 18

Nu cumpărați Mașinĭ saŭ Unelte Agricole înainte de a vizita

CEL MAĬ MARE DEPOSIT DE TOT FELUL DE

MAȘINE ȘI UNELTE AGRICOLE

EUGENIU BEHLES

REPRESENTANT GENERAL AL RENUMITEĬ FABRICĬ **TH. FLÖTHER** DIN GERMANIA

Bucureștĭ. – Strada Bibescu-Vodă, No. 1 și 3 (In dosul Așezăm. Brîncovenești). – **Bucureștĭ**

LOCOMOBILE și TREERATORĬ

Din Renumita Fabrică TH. FLÖTHER

Premiate cu ***MEDALIAE D'AUR*** *la concursul de la ȘCOALA DE AGRICULTURĂ de la Herestrău în 1891.*

TREERATÓREA NOUA „Flöther" Model 1898. **Patentată**

Prevăzută cu **Triplă Curătitoare, Treĭ Vînturĭ** ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt system existent, și **Tobă pentru bătut Porumb** aplicabilă numaĭ la TREERĂTOAREA „FLÖTHER" **bătînd pe zi 150 pînă la 200 chile marĭ de porumb,** cu saŭ fără foĭ.

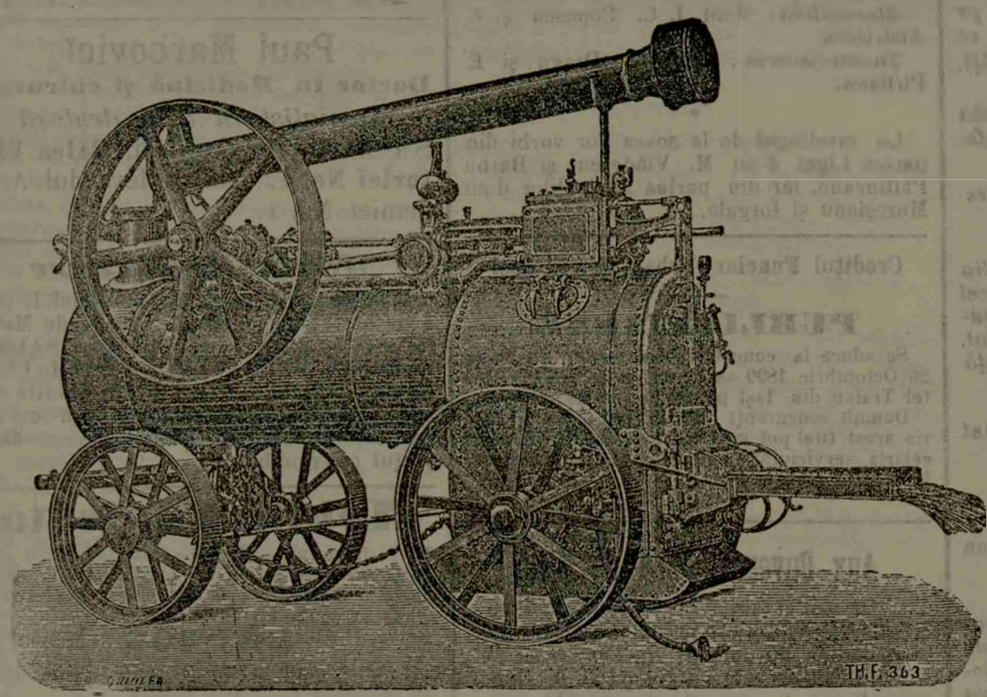

MAȘINELE **„FLÖTHER"** treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge bobe și fără a înegri grîul la cas de mălură.

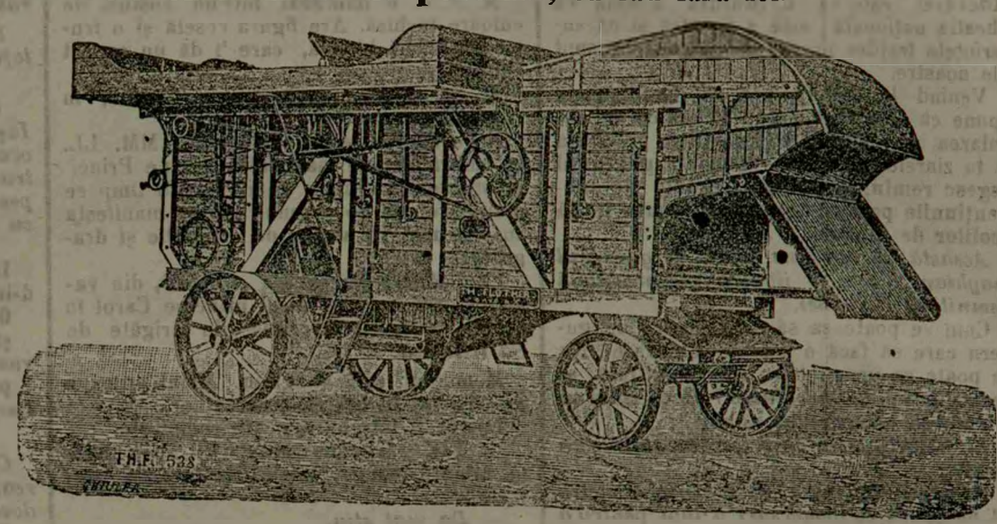

PLUGURI UNIVERSALE — **PLUGURI NORMALE**

Cele maĭ bune și solide, construite numaĭ din oțel — Cu 2, 3 și 4 Brăzdare. — Tot-d'a-una 500 – 600 pluguri în Deposit

PLUGURĬ CU SEMĂNĂTOR DE PORUMB Cele maĭ **PRACTICE.** Cu maĭ multe brăzdare.

Semănătorĭ, manuale în lat și în rînduri.

Trioare originale „HEID" în toate mărimile cele maĭ bune existente.

Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.

Greble de fîn, — Mașinĭ de tăiat paie și fîn.

Grape, flexibile și diagonale, cu două și treĭ cîmpurĭ și cu dinți de oțel.

Răriți, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.

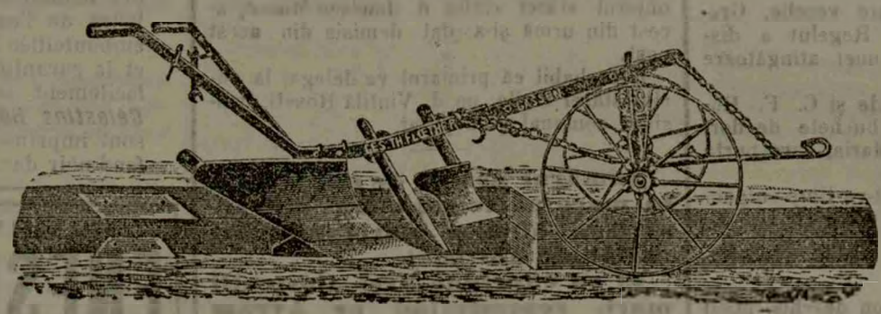

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament de lemn și de fier, simple, duble, triple și quadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 și 48 țolurĭ.

Pietre de Moară FRANCEZE 1-a calitate, din Laferté sous-Jouares, Société Meulière Dupety & Co., compuse din maximum 4-5 bucățĭ, întregĭ fără piept. Toate mărimile

Batoze de Porumb SIMPLE și DUBLE, manuale și cu aburĭ, cu *Elevator* ultimul sistem perfecționat.

Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, 1-a calitate simple și duble, și toate lățimile.

Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiŭ și grădinĭ.

Părțĭ de reservă. — Mușamale. — Masine de scărmănat lînă. — Pive de postav. — Motoare cu petrol și cu gaz.

Secerătoare simple „CONTINENTAL" și Cositoare

Secerătoarea „BONNIE"

CU APARAT DE LEGAT SNOPI — CU TAIȘUL LA „*DREAPTA*"

din renumita fabrică ***JOHNSTON HARVESTER*** "duo Batavia (America). Model 1898. Cele maĭ ușoare și solide, construite din oțel

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentant general a Renumiteĭ Case SIMON BUHLER & BAUMANN

Pentru **Instalațiunĭ de MORI perfect Automatice cu Valțuri**

Bucureștĭ. — Tipografia EPOCA Strada Clementei No. 3. — Bucureștĭ

www.dacoromanica.ro